

“Nuestra casa común, la creación, no es un mero “recurso”. Las criaturas tienen un valor en sí mismas y reflejan, cada una a su manera, un rayo de la sabiduría y de la bondad infinitas de Dios”.

(Papa Francisco)

paraules del bisbe

EL PRIMER ANUNCIO

† Francesc, obispo de Menorca

Queridos hermanos:

Con el término “primer anuncio” se hace referencia a la proclamación del núcleo de la fe cristiana, dirigida tanto a quien está alejado de la fe como a los mismos creyentes. Para hablar de este primer anuncio, a veces se usa la palabra griega “kerigma”, que significa “pregón” o “proclamación” y que encontramos en los evangelios sinópticos y en San Pablo. El papa Francisco ha insistido mucho en que el primer anuncio o kerigma ha de ocupar el centro de toda la acción evangelizadora y ha subrayado que debe ser siempre lo primero, no sólo porque es lo que se escucha en primer lugar, sino porque es el anuncio principal, que nunca puede ser abandonado. “Nada hay más sólido, más profundo, más seguro, más denso y más sabio que este anuncio” (EG 164).

El núcleo del kerigma o primer anuncio es la proclamación de Jesucristo, que el Papa Francisco resume con estas palabras: “Jesucristo te ama, dio su vida para salvarte, y ahora está vivo a tu lado cada día, para iluminarte, para fortalecerte, para liberarte” (EG 164). En la Exhortación “Christus vivit”, dirigida especialmente a los jóvenes, habla de “tres gran-

des verdades que todos necesitamos escuchar siempre, una y otra vez”: Dios te ama, Cristo te salva, ¡Él vive! (ChV 111).

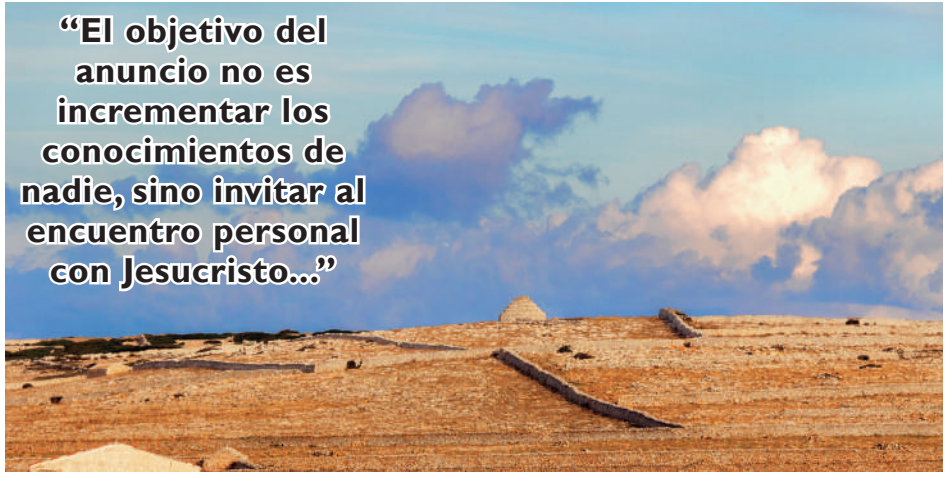
Esta verdad debe ser anunciada como una buena noticia para el hombre y como una llamada. El anuncio de Jesucristo siempre tiene que ser pro-vocador, es decir, debe interpelar a quien lo escucha e invitarle a dar una respuesta. El objetivo del anuncio no es incrementar los conocimientos de nadie, sino invitar al encuentro personal con Jesucristo, que está vivo, y a descubrir la salvación que Él ofrece.

El primer anuncio se dirige a quien no cree o se ha alejado de la fe, para invitarle al encuentro con el Resucitado y proponerle vivir la alegría de la fe, pero también se dirige al creyente, que necesita alimentar su

vida en la relación con Cristo. A unos y otros hay que repetir: “Cristo vive, déjate encontrar por Él, déjate salvar por Él” (cf. Christus vivit, 124-129).

En la Exhortación “Evangelii Gaudium” el Papa nos da algunas pistas de cómo se debe realizar este “primer anuncio”. Podemos resumirlas así: “que exprese el amor salvífico de Dios previo a la obligación moral y religiosa, que no imponga la verdad y que apele a la libertad, que posea unas notas de alegría, estímulo, vitalidad, y una integralidad armoniosa que no reduzca la predicación a unas pocas doctrinas a veces más filosóficas que evangélicas” (EG 165).

Cada miembro de la Iglesia es responsable de anunciar a Cristo. No podemos postergar el compromiso de realizar este primer anuncio en diálogo con las personas de nuestro entorno, en nuestras familias, en las catequesis, en la escuela y en todo momento. Porque “es el anuncio principal, ese que siempre hay que volver a escuchar de diversas maneras y ese que siempre hay que volver a anunciar de una forma o de otra a lo largo de la catequesis, en todas sus etapas y momentos” (EG 164).

“El objetivo del anuncio no es incrementar los conocimientos de nadie, sino invitar al encuentro personal con Jesucristo...”

la notícia

Nou curs de l'Escola de Teologia de Menorca

L'Institut Diocesà de Teologia de Menorca (IDITEM) posa en marxa un nou curs de formació teològica per als agents de pastoral i tots els creients en general.

Aquesta formació s'estructura en 2 itineraris. D'una banda, l'**Escola de Teologia** amb una formació sobre el que és l'Església i el coneixement de la Bíblia, dirigida i recomanada per als catequistes, lectors i professorat de Religió. D'una altra, **les Jornades de Teologia**, dirigides a tots els fidels, que s'aniran celebrant durant tot el curs i tractaran

temes com les conseqüències socials i humanes de la pandèmia, la doctrina social de l'Església i la immigració, entre d'altres. Al llarg del curs anirem informant al Full Dominical dels dies i horaris d'aquestes jornades.

L'Escola de Teologia anima a tots els fidels a participar a aquestes jornades de formació. La formació teològica i espiritual és essencial en la vida dels cristians per a enriquir la fe i conèixer

millor la nostra missió en la societat: ser deixebles de Jesús, transmetre els valors de l'Evangelí, promoure la vida, l'amor i la justícia, servir a l'Església i a les nostres comunitats parroquials, i estimar i ajudar als altres.

Si voleu més informació sobre l'Escola de Teologia, ho podeu demanar a les parròquies, telefonant a 639 660 855 o escrivint un correu electrònic a iditem@gmail.com.

Diumenge XXVII de Durant l'Any

Lectura del llibre del Gènesi 2, 18-24

El Senyor-Déu digué: "No seria bo que l'home estigués tot sol. Li faré qui l'ajudi i l'acompanyi." El Senyor-Déu modelà amb terra totes les bèsties salvatges i tots els ocells, i els presentà a l'home, a veure quin nom els donaria: el nom que l'home donava a cada un dels animals, era el seu nom. L'home donà el nom a cadascun dels animals domèstics i salvatges i a cadascun dels ocells, però no en trobà cap capaç d'ajudar-lo i de fer-li companyia. Llavors el Senyor-Déu va fer caure l'home en un son profund. Quan quedà adormit, Déu prengué una de les costelles de l'home i omplí amb carn el buit que havia deixat. Després, de la costella que havia pres, el Senyor-Déu en va fer la dona, i la presentà a l'home. L'home digué: "Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn. El seu nom serà l'esposa, perquè ha estat presa de l'espòs." Per això l'home deixa son pare i sa mare per unir-se a la seva esposa, i, des d'aquell moment, ells dos formen una sola família."

Salm responsorial 127

R: **Que el Senyor ens beneesqui tota la vida.**

Lectura de la carta als cristians hebreus

2, 9-11

Lectura de l'evangelí segons sant Marc

10, 2-16

En aquell temps els fariseus anaren a veure Jesús per provar-lo, i li demanaren si el marit es pot divorciar de la seva dona. Ell els demanà: "¿Què us va ordenar Moisès?" Li respongueren: "Moisès permet donar a l'esposa un document de divorci i separar-se." Jesús els digué: "Moisès va escriure aquesta prescripció perquè sou tan durs de cor. Però al principi, Déu creà l'home i la dona. Per això l'home deixa son pare i sa mare i ells dos formen una sola família. Per tant, ja no són dos, sinó una sola família. Allò que Déu ha unit, l'home no ho pot separar." Quan foren a casa, els deixebles li tornaren demanar això mateix. Jesús els diu: "Aquell qui es divorcia de la seva dona i es casa amb una altra comet adulteri contra la primera, i si la dona es divorcia del seu marit i es casa amb un altre, comet adulteri." La gent duia a Jesús uns infants perquè els imposàs les mans, però els deixebles renyaven els qui els havien duit. A Jesús li sabé greu que els renyassin, i els digué: "Deixau venir els infants, no els exclogeu, el Regne de Déu és per als qui són com ells. Vos ho dic amb tota veritat: Qui no rebi el Regne de Déu com el rep un infant, no hi entrarà." I els prenia en braços i els beneïa imposant-los les mans.

Lectura del libro del Génesis

2, 18-24

Salmo responsorial 127

R: **Que el Señor nos bendiga todos los días de nuestra vida.**

Lectura de la carta a los Hebreos

2, 9-11

Hermanos: Al que Dios había hecho un poco inferior a los ángeles, a Jesús, lo vemos ahora coronado de gloria y honor por su pasión y muerte. Pues, por la gracia de Dios, gustó la muerte por todos. Convenía que aquel, para quien y por quien existe todo, llevará muchos hijos a la gloria perfeccionando mediante el sufrimientos al jefe que iba a guiarlos a la salvación. El santificador y los santificados proceden todos del mismo. Por eso no se avergüenza de llamarlos hermanos.

Lectura del santo Evangelio

según san Marcos

10, 2-16

En aquel tiempo, acercándose unos fariseos, preguntaban a Jesús para ponerlo a prueba: «¿Le es lícito al hombre repudiar a su mujer?» Él les replicó: «¿Qué os ha mandado Moisès?». Contestaron: «Moisès permitió escribir el acta de divorcio y repudiarla». Jesús les dijo: «Por la dureza de vuestro corazón dejó escrito Moisès este precepto. Pero al principio de la creación Dios los creó hombre y mujer. Por eso dejará el hombre a su padre y a su madre, se unirá a su mujer y serán los dos una sola carne. De modo que ya no son dos, sino una sola carne. Pues lo que Dios ha unido, que no lo separe el hombre». En casa, los discípulos volvieron a preguntarle sobre lo mismo. Él les dijo: «Si uno se repudia a su mujer y se casa con otra, comete adulterio contra la primera. Y si ella repudia a su marido y se casa con otro, comete adulterio». Acercaban a Jesús niños para que los tocara, pero los discípulos los regañaban. Al verlo, Jesús se enfadó y les dijo: «Dejad que los niños se acerquen a mí: no se lo impidáis, pues de los que son como ellos es el reino de Dios. En verdad os digo que quien no reciba el reino de Dios como un niño, no entrará en él». Y tomándolos en brazos los bendecía imponiéndoles las manos.

L'amor, abans de la Llei

L'evangelí d'aquest diumenge ens mostra una disputa, la del divorci, tal com s'establia en el judaisme del temps de Jesús. La interpretació d'un text del Deuteronomi (Dt 4,1) era la base de la disputa que es planteja a Jesús. Davant aquest text hi cabien dues postures, per a uns, qualsevol cosa podia ser justificació per repudiar, per a altres, la qüestió hauria de ser més "estudiada". Però, en definitiva, l'home, el fort, el poderós, el que feia i interpretava les lleis sempre sortia vencedor d'aquesta situació.

Però la resposta de Jesús a la pregunta dels fariseus sobre allò que els va manar Moisès no vol cridar l'atenció sobre la Llei sinó sobre l'aliança de Déu amb el Poble d'Israel. Així, la discussió de Jesús amb els fariseus (i amb els deixebles) té un doble nivell: un nivell legal, que és utilitzat com a llenguatge per portar-nos a un altre nivell molt més profund.

Recordem que el riu Jordà marcava el límit simbòlic per "entrar" a la Terra Promesa (Judea) que havia de ser un lloc de llibertat, per oposició al lloc d'esclavitud d'on Moisès havia fet sortir ("Èxode") el Poble d'Israel. Aquest era l'objectiu de l'Aliança. Però Judea, de fet, no era per als israelites una terra de llibertat sinó també un lloc d'esclavitud, generada per la prepotència del Temple i de les seves Autoritats.

Aquesta Aliança de Déu amb el Poble Elegit és expressada amb el llenguatge de l'aliança matrimonial. Déu era l'espòs; Israel era l'esposa. Havia Déu "repudiat" la seva esposa infidel per no haver complert amb l'aliança? Aquesta era la qüestió de fons que Jesús volia indicar.

Per contrast amb la Llei introduïda per Moisès, Jesús apel·la a allò que és "des del principi". Igual que la unió home-dona és indissoluble, l'aliança Déu-Israel és igualment indissoluble.

Jesús no és un "legislador". Ell es situa en allò que és des del principi, "abans de la Llei"; d'una Llei que Ell desautoritza perquè prové de la duresa de cor.

Vicent Lladrés

testimonis de fe

Sempre Acompanyat

A la meua vida m'he sentit sempre acompanyat per Déu, a través de les persones que han estat al meu costat. Per açò, intent també acompanyar a les persones que tenc al meu voltant.

Record de petit anar a missa els diumenges matí amb la meua besàvia al Roser, as Castell. Va ser allà on vaig començar a estar en contacte amb Déu. Els meus pares me van dur a catequesi a Sant Francesc de Maó. Allà vaig descobrir el Club Juvenil, on vaig tenir la sort de fer molt bons amics, participar a excursions i campanyes i tenir molt bones experiències.

Aquells anys a Sant Francesc van ser molt importants i me van marcar en la manera que tinc de viure la meua fe. Vaig aprendre que la fe s'ha de veure a l'exterior amb els fets i el contacte amb els altres. Vivint a Ciutadella, he pogut aportar el meu granet d'arena a la comunitat de Sant Antoni Mª Claret on

sempre m'he sentit com a casa.

És evident, també, que els llocs on he fet feina m'han donat l'oportunitat de transmetre aquesta fe, amb fets, cap a l'exterior. He treballat a Caritas, com a mestre i educador, amb infants i joves; i a La Salle de Maó i a la Consolació de Ciutadella, com a mestre. Tenc molta sort de tenir l'oportunitat de tornar totes les coses bones que estic rebent i acompanyar els meus alumnes, els filllets de catequesi i a la meua família.

Richard Gomila

Foto de quan anava al Club Juvenil de Sant Francesc de Maó.

una església que anuncia l'evangeli

Altres noms del primer anunci (02)

¿Havies sentit alguna vegada alguna cosa referent al primer anunci? Possiblement amb aquest nom no, però hauràs sentit parlar de l'Evangeli o del querigma. Aquestes paraules fan referència al nucli fonamental de la Paraula que és predicada i anunciada amb força. Podríem dir que tant "Evangeli" com "querigma" són sinònims del primer anunci, però aquestes paraules han resultat ser un poc problemàtiques.

Segur que quan sents la paraula "evangeli" et ve a la ment una part del Nou Testament que narra la vida de Jesús, et sona a llibre concret, et sona a part de la missa. Però el sentit original de la paraula grega és "Bona Notícia".

Sant Pau (que escriu abans que els evangelistes) ja emprava la paraula "Evangeli" com a força de Déu que té la capacitat de salvar, una paraula que salva i dona vida (cf. Rm 1,1-17). L'Evangeli no és només un llibre escrit, l'Evangeli és una paraula que transforma, una paraula que propicia una relació que et dona vida.

L'altra paraula, "querigma", segurament et soni manco. Aquesta paraula grega significa "pregó" o "proclamació", aquesta paraula s'emprava per referir-se a l'anunci gojós de l'amor de Déu manifestat en Crist mort i ressuscitat. És una paraula que en els ambients acadèmics s'ha emprat per referir-se a l'anunci central i primitiu que feren els deixebles després de la Pasqua.

Vist això podràs concloure que el primer anunci és una Bona Notícia que proclamam i anunciam amb força i entusiasme perquè té la capacitat de canviar la vida.

Àrea de l'Anunci

l'entrevista a:

MOSSÈN LLORENÇ SALES BARBER

Mn. Llorenç Sales Barber és rector de les parròquies del Carme i de Sant Francesc de Maó i responsable de l'Àrea de l'Anunci. Dins aquesta nova temporada, tindrà un apartat en el Full Dominical dedicat al Primer Anunci.

Mn. Llorenç: Què entenem o hem d'entendre com a Primer Anunci?

-Ens pot semblar que esteim xerrant d'una primera informació, d'una primera notícia que ens donen d'una persona, d'un fet o d'un esdeveniment, i que després d'aquest primer contacte ja ens oblidam. Per això seria més correcte traduir el Primer Anunci com l'Anunci Principal, l'Anunci fundant sobre el qual es fonamenta la nostra fe. L'Evangeli i els primers textos cristians estan plens d'aquestes fórmules de Primer Anunci perquè són el que els apòstols anunciaven a la gent: "Jesús és el Senyor", "Jesús ha mort i ha ressuscitat per tu", "Déu és amor", "Déu estima tant el món que ha enviat el seu Fill per donar-nos vida". El Primer Anunci sintetitza l'essència de la nostra fe.

En què consisteix el Primer Anunci?

-El Primer Anunci es pot fer de moltes maneres, però sobretot es tracta d'una invitació que un cristià fa a una altra persona, una invitació que va dirigida al cor per tal que s'estableixi una vinculació amb Jesús, que es provoqui una obertura del cor a Jesús que realment viu.

A qui va dirigit?

-Va dirigit a tothom. Per als qui no creuen o no han sentit xerrar de Jesús és un anunci que vol provocar una reacció del cor, una invitació a descobrir un camí de vida que abans no havien conegut. Per als qui estan batejats i s'han allunyat de la pràctica de la fe és una invitació a descobrir el pes que té Déu en la seva vida i la necessitat de viure la fe en comunitat. Per als qui creiem i practicam és una manera de mantenir viva i fresca la nostra adhesió a Jesús, anant a allò que és central.

Vol ser una catequesi tant per infants com per adults?

-No es tracta tant d'una catequesi reglada com l'entenem. El Primer Anunci és provocar un encontre amb Jesús que toca el cor i toca la vida. Després en un segon moment, quan s'ha produït aquest enamorament de Jesús, vindrien els diversos processos catequètics que volen propiciar un creixement en el coneixement dels fonaments de la nostra fe i una progressiva inserció en la comunitat.

Quin objectiu té aquest apartat del full sobre el Primer Anunci?

-Pretén que ens llevem la por que tenim d'anunciar a Jesús, de comunicar la nostra fe, de compartir-la amb els altres, i vol donar pistes molt personalitzades perquè tots assumim el nostre compromís baptismal de ser deixebles-missioners en una Església en sortida.

Toni Olives

agenda

Festa de Sant Francesc d'Assís

Dilluns 4 d'octubre celebració de l'Eucaristia presidida pel bisbe Mons. Francesc Conesa, a les 20 h, a la parròquia de Sant Francesc de Maó.

Misses de principi de curs de Vida Creixent

Serà el **dimarts 5 d'octubre** als 3 Arxiprestats. **Horaris:**
-A les 16.30 h a la parròquia de Santa Eulàlia d'Alaior.
-A les 17 h a la parròquia de Sant Francesc de Ciutadella.
-A les 17 h a la parròquia de La Concepció de Maó.

Primera jornada de teologia del curs

Divendres 8 d'octubre amb una conferència a càrrec del P. Antoni Pou, monjo de Montserrat, a les 20.30 h, al Seminari Diocesà, a Ciutadella. Xerrarà sobre la pandèmia i les conseqüències en la salut mental.

Celebració Diocesana d'Institució dels Ministres extraordinaris de la Comunió

Diumenge 10 d'octubre a les 11 h del matí al Santuari de la Mare de Déu del Toro celebració presidida pel bisbe Mons. Francesc i seran institutius laics i religiosos/es per distribuir la comunió a les celebracions, per donar la comunió als malalts, etc.

Trobada d'inici de curs dels EMD

Diumenge 10 d'octubre els Equips de la Mare de Déu iniciaran el nou curs amb una trobada, a les 10 h, al col·legi de La Salle de Maó.

Voluntariat Escoltes de Menorca

Si tens 18 anys o més i vols ser voluntari, t'animam a formar part dels agrupaments escoltes de Menorca. Contacte: 623 172 343 o escoltes@escoltesdemenorca.org

notícies nostres

Homenatge al missioner menorquí Antoni Carreras

El 18 de setembre es va celebrar al Santuari de la Mare de Déu del Toro un emotiu homenatge en record del missioner menorquí Antoni Carreras, que va morir el passat 4 de març a l'Equador.

El Santuari és un lloc molt especial per a recordar a n'Antoni, perquè va ser el lloc on el 2 de setembre de 2007, el bisbe i la diòcesi es van acomiadar d'ell davant la missió que anava a emprendre a l'Equador amb la seva dona, Carmen Marcén.

A l'homenatge van participar el seu germà Ramon Carreras, molts amics i coneguts, el bisbe de Menorca, Mons. Francesc Conesa, i algunes autoritats polítiques. Es va veure un vídeo de 30 minuts en el qual moltes persones recorden la figura del missioner menorquí, sempre compromès amb els més vulnerables.

El seu germà Ramon va destacar espe-

cialment que totes les activitats que n'Antoni va impulsar a la nostra illa han donat el seu fruit i el segueixen donant a la societat menorquina, fent referència a projectes com Mestral, l'agricultura ecològica i els Arbres d'Algendar, i el Fons Menorquí de Cooperació.

Ramón Carreras

Els joves coneixen la realitat dels refugiats

Durant aquest estiu els joves participants de l'Estiu Solidari de Caritas Menorca i de la trobada "Pensa Cooperació" han tingut l'oportunitat de conèixer de més a prop la situació vulnerable que viuen els més de 65 milions de re-

fugiats que hi ha al món.

En una de les activitats, cada un dels participants va rebre una targeta d'identitat amb un nom, país d'origen i equipatge d'un refugiat. Assumint aquest rol, van passar per les diferents etapes que els refugiats es solen trobar en el camí: l'arribada a una frontera, la falta d'aigua, menjar i d'un refugi, i, per tant, es van trobar amb les dificultats que aquestes persones sofreixen diàriament.

Aquest espai de reflexió també es va enriquir amb la jornada "Pensa Cooperació", en la qual els joves es van conscienciar sobre la importància de la cooperació internacional, i van conèixer de forma especial la difícil situació de milers de persones que fugen de la guerra de Síria i cerquen refugi al Líban.

Caritas Menorca

Les pluges torrencials causen greus danys al projecte "Arbres d'Algendar"

Les fortes pluges de fa uns dies han provocat greus danys materials a la zona que afecta directament a "Arbres d'Algendar": destrosses en el sistema de regadiu, pèrdua de la producció d'arbres destinats a la venda i de zones de treball per al seu cultiu, i grans danys en els hivernacles. Aquesta adversitat ha tornat a passar 6 anys després de la pèrdua de gran part del projecte a conseqüència d'un altre desastre natural que va afectar a aquesta zona.

"Arbres d'Algendar" és una iniciativa de promoció de la formació i l'ocupació, mitjançant la recuperació d'arbres fruiters autòctons i la producció d'agricultura ecològica. El segon curs d'enguany s'havia iniciat el 20 de setembre i s'ha detingut a conseqüència d'aquestes destrosses. La intenció

de l'entitat diocesana és reprendre-ho el més aviat possible.

Des de Caritas Menorca es fa una crida a totes les administracions (local, insular i autonòmica) a iniciar de forma urgent una taula de seguiment per a impulsar una actuació de cura i manteniment del Barranc d'Algendar.

Caritas Menorca